

níku. Proto tak velmi málo je v Musejníku sneseno prací právnických, které by se netýkaly právních dějin. Jen tak namátkou sluší upozorniti na studii prvního profesora občanského práva na naší universitě, Čecha Grünwalda »O původu i o studium obecného občanského zákona«, která však se také neobešla ve smyslu tehdejší školy historické bez úvodu historického. Z platného práva není v Musejníku vlastně žádná studie, neboť Jirečkova o novověkém zákonodárství černohorském (r. 1864), stejně nevýznamná, je pouhý referát. Vždyť i práce Stupeckého o českých překladech, pořízených v souvislosti s kodifikací rakouského práva civilního a také Kadlcovy počátky práva autorského, jsou vlastně studie právněhistorické, takže platné právo tu vůbec není zastoupeno. Nebylo toho třeba z důvodů výše uvedených. A stejně tomu je i s pracemi ze státovědeckých nauk. Pouze Fr. L. Rieger v době, kdy pomýšlel na habilitaci z národního hospodářství, přinesl do Musejníku dvě práce (r. 1858) o průmyslu a výrobnosti lidské a o pokročilém stavu nynějšího průmyslu a jeho působení na blahobyt lidský. Ale Musejník i po této stránce nás se dotýkající splnil svůj úkol plně a čestně. Dal nám to, co je právníkům nejcennější: v mezích svého programu pracoval na státním právu českém a tak ke stavbě a znovuvybudování českého státu dal v jeho základy kámen základní. Naše právníctvo vzpomínajíc při příležitosti stého výročí založení Musejníku vzdá rádo mu svůj hold, hold spojený s díky a obdivem nad vykonanou prací i vděčnou vzpomínkou na jeho zakladatele — Františka Palackého. Ča.

Posledních padesát let české práce dějepisné. Soubor zpráv Jaroslava Golla o čes. literatuře historické, vydaných v »Revue Historique« v l. 1878—1906, a souhrnná zpráva Josefa Šusty za l. 1905—1924. — Praha. 1926. Histor. Klub, str. VII.—212. 8°. Kč 30.—. Historický Klub v Praze uctil k loňským osmdesátým narozeninám prof. Golla v českém překladu články jeho, kterými informoval před válkou cizinu o naší historické produkci. Jakousi představu si o jejich ceně učiníme srovnáním, jak dodnes těžko se nám daří informovati o sobě cizinu, jak tato propagační činnost naráží na nepřekonatelné překážky a pak nám trochu vyvstane hodnota práce Gollovy. Než nejen to, nýbrž články jeho jsou vůbec i pro nás velmi dobrými souhrnnými informacemi o periodické literatuře české. A tak čin Historického Klubu je jak vzácnou počtou učenci světového jména, tak i publikací zcela prospěšnou protože přehledy sahají až do r. 1924. Neboť po světové válce, po přerušení skoro dvacetiletém, objevil se ve znamenitě redigované Revue Historique na místě pravidelných bulletinů Gollových nadepsaných prostě »Bohème«, článek Šustův, ovšem nesoucí již název osvobozeného státu. Tím dostalo se zprávám ucelení. Zároveň je možno také v této sbírce přehlédnouti i obsah všech podaných informací a lépe je posouditi. Pokud jde o náš obor, dobře se tu můžeme a rychle informovati o politické literatuře. Zejména Gollovy články obsahují stručné, ale výstižné hodnocení jednotlivých prací. Literatura právněhistorická je tu zastoupena poměrně chudě, o jejím vyčerpání mluvíti nelze. A tak vlastně po pročtení zbývá nám jen si stesknouti: kdy také naší literatuře právníké a státovědecké podaří se proniknouti tak dalece do ciziny, jako se to stalo zásluhou Gollovou produkcí historické. Ča.

Armand Julin: Sur une statistique internationale de la production dans les industries soumises aux droits d'accises, Journal de la société de statistique, Paris, č. 10, ročníku 1925. — Všeobecný nedostatek mezinárodní statistiky přiměl Mezinárodní úřad statistický k řešení tohoto problému. Za účely informativními byl rozeslán na 25 států dotazník, jimž mělo býti zjištěno, v jakém množství a v jaké ceně vyrábějí jednotlivé státy určité produkty. Anketa tato měla rozřešiti otázku, zda a jakým způsobem by se mohla prováděti mezinárodní statistika průmyslové výroby, zda již běžná statistika výroby — čímž rozumějí se údaje o výrobě, podrobené daní spotřební, tedy pravidelně každoročně se opakující — dovolovala by získati data pro větší počet

průmyslu, zda i v tom průmyslu, který sice není podroben dani výrobní, je však předmětem státního dozoru, bylo by lze získati data obdobná a zda by mohly státy sdělovati data o výrobě zmonopolisované. — Výsledek ankety nebyl uspokojivý, poněvadž kontrolovati průmysl fiskem lze jen v některých státech dle stavu zákonodárství toho kterého státu. Prozatím bylo by možno provésti mezinárodní statistiku asi pro pět nebo šest odvětví průmyslu a to o počtu podniků, o počtu dělníků a o právní formě podniku. O statistice této bylo také již jednáno na XVI. zasedání Mezinárodního ústavu statistického v Římě a byla přijata resoluce, aby jako první krok k mezinárodní statistice průmyslové byla některou mezinárodní organizací sbírána data o výrobě, jež podléhá státnímu dozoru. Dr. Jindřich.

Theodor Saturník: Jihoslovanské právo soukromé ve světle právních obyčejů: Praha. Knih. Sbor. v. práv. Nová řada A 1. 1926, 89. str. 156. — Autor zvolil si za thema velmi zajímavý předmět, zachytili nám systém obyčejného jihoslovanského práva soukromého dosud žijícího v jihoslovanských zemích. U Jihoslovánů v právnické literatuře systematického zpracování tohoto práva ještě není a je tudíž kniha Saturníkova po této stránce originalitou nejen v literatuře naší. U Jihoslovánů hrálo a hraje obyčejové právo velkou roli a bylo tudíž i z tohoto důvodu zpracování důležité. Autor v úvodě pojednal všeobecně o obyčeji a zákonu u jižních Slovanů, pak probral všeobecnou část práva soukromého, pak právo věcné, obligační, rodinné a dědické. Ku konci připojil slovník terminů a rejstřík. Autor byl nucen tvořiti si systém sám, když dosud žádného nebylo. Částečně nalezl jihoslovanské právo v systému ovšem zpracováno u Bogišiče, Právní obyčaji u Slovena. Nejdůležitějšími prameny pro autora byly sbírky obyčejového práva jihoslovanského od Bogišiče a Bobčeva. Z nich nejvíce čerpal zajímavé případy právních obyčejů. Vedle nich použil řady sbírek a bohaté literatury o obyčejovém právu.

Autorovo líčení děje se dogmaticky. Tím ovšem nabývá jeho vyličení barvitosti, na některých místech však bylo by bývalo lépe srovnati právní obyčej dosud platící s tím právním obyčejem, který dříve platil po případě i se starými předpisy zákonnými. Byla by tím vysvitla důležitost autorovy práce pro právní historii, jak sám autor v předmluvě upozornil. Zejména je tomu nejen v právu rodinném, kde některé instituty přímo odvozují svůj původ v historii, ale i v jiných oborech právních. Z téhož důvodu bylo by se doporučovalo, aby byl autor některé instituty jihoslovanského práva obyčejového srovnal s analogickými instituty jiných práv slovanských. Autor v textu také uvádí pro osvětlení právních pojmů výrazy práva římského. Bylo by bývalo vhodné, aby autor osvětlil tyto pojmy spíše srovnáním se současným platným zákonem v jihoslovanských zemích, protože pojmy římského práva jsou jihoslovanskému právu cizí. Autor byl k tomu snad sveden tím, že podobně tak činí i ve svých spisech Bogišič. Některé partie byly by vyžadovaly také zpracování z hlediska moderních právních teorií. Rr.

Český časopis Historický roč. XXXIII, 1926 přinesl řadu statí zajímavých i se stanoviska právníka. Tak z politických dějin K a z b u n d a pokračuje ve svých studiích o K. Havlíčkovi (K. H. a c. k. úřady v době předbřeznové), dále je tu obsáhlá práce O p o č e n s k é h o o 28. říjnu (viz referát ve Všeřdu t. roč. str. 123), K. S t l o u k a l a »Z diplomatických styků mezi Francií a Čechami před Bílou horou«, jež je pracována na podkladě bohatého a dosud neznámého materiálu archivního. Velmi zajímavý je také článek prof. K r a u s e o V. čl. pražského míru, kde se resumují nové výsledky badání o Bismarkově politice vůči Dánsku i ukazuje tendenčnost dějepisné práce německých historiků, jak ji odhalili historikové dánští. O českých hranicích přinesl loňský ročník ČCH. dva články jednak od C h a l o u p e c k é h o (o čes. hranici východní) a jednak od Š i m á k a (o hranici na nejjižnější Moravě). Loni byla dokončena i veliká a důkladná práce M e n d l o v a o sociální krizi měst ve století XVI.